

Antonín Špaček

16.05.1997

legionář

* 23. května 1917, Hradčany na Hané – † 3. dubna 2007

Narodil se v početné rodině, kde bylo dvanáct dětí. Protože jeho otec byl voják, ruský legionář a po první světové válce sloužil jako důstojník v Československé armádě, chtěl být také Antonín vojákem z povolání. Po dokončení obchodní akademie vstoupil do Československé armády. V letech 1937 až 1938 absolvoval záložní důstojnickou školu v Olomouci. V září 1938 byl povýšen do hodnosti četaře aspiranta. Když došlo 15. března 1939 k obsazení Československa, byl koncem měsíce propuštěn do zálohy. V té době se aktivně zapojil do ilegální sítě, která pomáhala lidem utíkat z protektorátu do zahraničí. Sám pak v roce 1940 opustil republiku přes Maďarsko, Jugoslávii a Střední východ do Francie, po její okupaci se přesunul do Velké Británie. Zde absolvoval několik kurzů a v sestavě československé motorizované brigády se zúčastnil obléhání přístavu Dunkerque.

Veterán československého zahraničního odboje se oženil už během války v Anglii s Jean Thomasovou; v květnu 1944 se mu narodil syn Milan. V říjnu 1945 se dostal na Vysokou válečnou školu, avšak po únoru 1948 byl ze studia vyloučen a následně propuštěn z armády. Jeho manželka a syn museli v červnu 1948 do 24 hodin opustit území republiky. Odpovědí na jeho žádost o vystěhování za manželkou a synem bylo v únoru 1949 zatčení. Vyšší vojenský soud ho odsoudil za velezradu k deseti letům těžkého žaláře, kvůli tomu, že několik dnů před zatčením požádal o propuštění ze svazku armády a o zbavení československého občanství s úmyslem odstěhovat se za svou rodinou do Anglie.

Vězněn byl na Pankráci, Borech, v Opavě a nakonec byl poslán do jáchymovských dolů. Po odpykání poloviny trestu ho propustili z vězení. I nadále pracoval v hornictví, poté jako topič a domovník.

Protože ani jeden z pokusů dostat se navzájem k sobě nevyšel, manželé se naoko v roce 1956 rozvedli. Potkali se spolu až v synových 18 letech. Znovu se oženil s dlouholetou přítelkyní až ve svých 88 letech.

Rehabilitován byl v plném rozsahu až v roce 1969. Po roce 1989 se zapojil do práce Československé obce legionářské, jejímž předsedou se stal v roce 2001. V roce 1974 mu byla vrácena jeho vojenská hodnost. Je nositelem nejvyšších českých i zahraničních řádů. O osudech plukovníka Václava Straky, plukovníka Josefa Hercze, generálmajora Antonína Špačka a generálmajora Karla Střelky napsal v roce 2004 Zdeněk Kubín knihu *Osudy čtyř veteránů*.

Ocenění:

- Československý válečný kříž
- Francouzský válečný kříž
- Medaile Za chrabrost před nepřítelem
- Medaile Za zásluhy
- Řád Důstojníka čestné legie Francouzské republiky
- Řád Bílého lva, vojenská skupina; I. třídy